

Αριθμ. 117/8/2017

ΓΕΝΙΚΟ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

ΕΚΘΕΣΗ

Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους
(άρθρο 75 παρ. 1 του Συντάγματος)

Στο σχέδιο νόμου του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων «I) Κύρωση και προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας στη Σύμβαση της Βαρσοβίας της 16ης Μαΐου 2005 του Συμβουλίου της Ευρώπης για τη νομιμοποίηση, ανίχνευση, κατάσχεση και δήμευση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και για τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, ενσωμάτωση της Α-Π 2003/577/ΔΕΥ, της Α-Π 2005/212/ΔΕΥ, της Α-Π 2006/783/ΔΕΥ, όπως τροποποιήθηκε με την Α-Π 2009/299/ΔΕΥ και της Οδηγίας 2014/42/ΕΕ, II) Προϋποθέσεις τοποθέτησης ανηλίκων σε ίδρυμα ή ανάδοχη οικογένεια από και προς κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης βάσει του άρθρου 56 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2201/2003 του Συμβουλίου, της 27ης Νοεμβρίου 2003, για τη διεθνή δικαιοδοσία και την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων σε γαμικές διαφορές και διαφορές γονικής μέριμνας, ο οποίος καταργεί τον Κανονισμό (ΕΚ) 1347/2000, III) Ενσωμάτωση της Οδηγίας 2013/48/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Συμβουλίου της 22ας Οκτωβρίου 2013 σχετικά με το δικαίωμα πρόσβασης σε δικηγόρο στο πλαίσιο ποινικής διαδικασίας και διαδικασίας εκτέλεσης του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης καθώς και σχετικά με το δικαίωμα ενημέρωσης τρίτου προσώπου σε περίπτωση στέρησης της ελευθερίας του και με το δικαίωμα επικοινωνίας με τρίτα πρόσωπα και με προξενικές αρχές κατά τη διάρκεια στέρησης της ελευθερίας, IV) Ενσωμάτωση της Οδηγίας 2012/29/ΕΕ για τη θέσπιση ελάχιστων προτύπων σχετικά με τα δικαιώματα, την υποστήριξη και την προστασία θυμάτων της εγκληματικότητας και για την αντικατάσταση της Απόφασης - Πλαίσιο 2001/220/ΔΕΥ του Συμβουλίου».

A. Με τις διατάξεις του υπόψη σχεδίου νόμου, προβλέπονται τα ακόλουθα:

I. ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ ΤΜΗΜΑ Α'

Κυρώνεται η Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης, για τη νομιμοποίηση, ανίχνευση, κατάσχεση και δήμευση εσόδων από εγκληματικές

δραστηριότητες και για τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, που υπεγράφη στη Βαρσοβία στις 16-5-2005 και εναρμονίζεται το εθνικό δίκαιο προς τις διατάξεις αυτής. Ειδικότερα:

1. Με την κυρούμενη Σύμβαση, αναθεωρείται, κατά βάση, προγενέστερη σχετική Σύμβαση (ν.2655/1998) και επεκτείνεται η εφαρμογή της, πέραν της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και στη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας. Μεταξύ άλλων, προβλέπονται τα εξής:

α. Τα Συμβαλλόμενα Μέρη υποχρεούνται στη λήψη μέτρων για την έρευνα, δέσμευση, κατάσχεση και δήμευση περιουσιακών στοιχείων που έχουν διατεθεί ή χρησιμοποιηθεί για την χρηματοδότηση της τρομοκρατίας.

β. Προσδιορίζονται τα μέτρα που λαμβάνονται σε εθνικό επίπεδο (μέτρα δήμευσης περιουσιακών στοιχείων, ανακριτικά και προσωρινά μέτρα, ένδικα μέσα, μέτρα που αποσκοπούν στην αναβολή ύποπτων συναλλαγών κ.λπ.), για την πρόληψη της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και επανακαθορίζονται τα αδικήματα για τα οποία εφαρμόζονται οι ρυθμίσεις της Σύμβασης.

γ. Εισάγεται η έννοια της εταιρικής ευθύνης για τα νομικά πρόσωπα και τους αντιπροσώπους αυτών σχετικά με τα αδικήματα που καλύπτει η Σύμβαση και προβλέπεται η επιβολή ποινικών κυρώσεων, περιλαμβανομένων και των χρηματικών, σύμφωνα με τα οριζόμενα.

δ. Θεσπίζεται η υποχρέωση κάθε Συμβαλλόμενου Μέρους για την ίδρυση Μονάδας Χρηματοπιστωτικών Πληροφοριών (ΜΧΠ), με σκοπό τη συγκέντρωση πληροφοριών σχετικά με ενέργειες νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες.

ε. Προσδιορίζεται το πλαίσιο της διεθνούς συνεργασίας και ιδίως, μεταξύ άλλων:

- Περιγράφονται αναλυτικά οι διαδικασίες διαχείρισης αιτημάτων πληροφόρησης για τραπεζικούς λογαριασμούς, τραπεζικές συναλλαγές και παρακολούθησης αυτών στο πλαίσιο της υλοποίησης της ερευνητικής συνδρομής μεταξύ των Μερών, καθώς και τα μέτρα τα οποία λαμβάνονται από τα Μέρη σε προληπτικό ιδίως επίπεδο.

- Καθιερώνεται η διεθνής συνεργασία για την αναβολή των ύποπτων συναλλαγών, καθώς και η συνεργασία μεταξύ των ΜΧΠ με σκοπό την ανταλλαγή πληροφοριών και εκτέλεση λειτουργιών, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα.

στ. Καθορίζεται ο μηχανισμός ελέγχου και διευθέτησης των διαφορών και ορίζεται η Διάσκεψη των Συμβαλλομένων Μερών (ΔΣΜ) αρμόδια για την παρακολούθηση της εφαρμογής της Σύμβασης, η οποία διεξάγει τακτικές συνεδριάσεις προς εκτέλεση του σκοπού της. Προβλέπεται δε πραγματοποίηση επιτόπιων επισκέψεων από ομάδες αξιολόγησης της ΔΣΜ στο πλαίσιο του μηχανισμού ελέγχου. (άρθρο 1)

2. Εναρμονίζεται το εθνικό δίκαιο προς τις διατάξεις της κυρούμενης Σύμβασης. Ειδικότερα, μεταξύ άλλων:

α. Προσδιορίζεται η εφαρμοζόμενη διαδικασία για την εκτέλεση αποφάσεων δέσμευσης περιουσιακών στοιχείων επί αιτήματος των αρμοδίων αρχών άλλου κράτους μέρους της Σύμβασης.

β. Ορίζεται το Συμβούλιο Πλημμελειοδικών αρμόδιο για την εκτέλεση αποφάσεων δήμευσης περιουσιακών στοιχείων και παρέχεται το δικαίωμα έφεσης και αναίρεσης κατά του εκδιδόμενου βουλεύματος.

γ. Το Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων ορίζεται Κεντρική Αρχή για τη διαβίβαση των σχετικών αιτημάτων, που υποβάλλονται στο πλαίσιο της διεθνούς συνεργασίας.

δ. Παρέχεται η εξουσιοδότηση για τη σύσταση, με υπουργική απόφαση, Κεντρικής Υπηρεσίας ή τον καθορισμό υφιστάμενου φορέα, αρμόδιου για την αποτελεσματική διαχείριση των δεσμευμένων και δημευμένων περιουσιακών στοιχείων για τους οριζόμενους σκοπούς. **(άρθρα 2- 5)**

3. Επέρχονται οι αναγκαίες τροποποιήσεις στις διατάξεις του Ποινικού Κώδικα (π. δ/γμα 283/1985) και στις διατάξεις των νόμων 3691/2008 και 2655/1998. Συγκεκριμένα:

α. Ρυθμίζονται εκ νέου τα θέματα σχετικά με τη δήμευση αντικειμένων, αποκτηθέντων αμέσως ή εμμέσως από εγκληματικές πράξεις και προβλέπονται οι περιπτώσεις σχετικά με:

- τη δήμευση περιουσίας που αποκτήθηκε από νόμιμες πηγές με ανάμειξη των προαναφερόμενων αντικειμένων και μέχρι την καθορισμένη αξία των αναμειχθέντων αντικειμένων,

- τη μη επιβολή δήμευσης όταν κρίνει το δικαστήριο ότι είναι δυσανάλογη στη συγκεκριμένη περίπτωση,

- τη δυνατότητα επιβολής από το αρμόδιο δικαστήριο αναπληρωματικής δήμευσης σε ίσης αξίας περιουσιακά στοιχεία του δράστη ή την επιβολή χρηματικής ποινής αντίστοιχου ποσού, όταν τα προαναφερόμενα αντικείμενα δεν υπάρχουν πλέον ή δεν έχουν βρεθεί ή δεν επαρκούν ή ανήκουν σε τρίτο, κατά περίπτωση,

- την επιβολή δήμευσης σε τρίτο, υπό τις οριζόμενες προϋποθέσεις, στην περίπτωση μεταβίβασης από το δράστη σε αυτόν αντικειμένων ή περιουσιακών στοιχείων αποκτηθέντων κατά τα προαναφερόμενα.

β. Παρέχεται η δυνατότητα στο δικαστήριο να αποφασίζει αν τα δημευθέντα αντικείμενα μπορούν να χρησιμοποιηθούν για το δημόσιο συμφέρον ή για κοινωνικούς σκοπούς ή για την ικανοποίηση του θύματος.

γ. Προβλέπεται ότι, για τον καθορισμό των προβλεπομένων ποινών, σε περιπτώσεις υποτροπής εγκλημάτων που έχουν σχέση με την τρομοκρατία και τη νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, λαμβάνονται υπόψη και οι αμετάκλητες καταδικαστικές αποφάσεις που εκδίδουν τα δικαστήρια άλλων κρατών μερών της Σύμβασης.

δ. Εξειδικεύονται τα ποινικά αδικήματα, για τα οποία μπορεί να προβλέπεται αποζημίωση υπέρ του Δημοσίου στις περιπτώσεις αμετάκλητης καταδίκης με στερητική της ελευθερίας ποινή τουλάχιστον τριών ετών.

ε. Προβλέπεται η προστασία των καλόπιστων τρίτων από την απαγόρευση εκποίησης για δικαιώματα που έχουν αποκτήσει επί του λογαριασμού των τίτλων ή των χρηματοπιστωτικών προϊόντων.

στ. Παρέχεται η δυνατότητα σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα, για τα οποία έχει αποφασισθεί δέσμευση, να ζητήσουν την αποδέσμευση συγκεκριμένων ποσών αναγκαίων για την κάλυψη των δαπανών διαβίωσης, συντήρησης ή λειτουργίας τους, των εξόδων νομικής υποστήριξης και των εξόδων διατήρησης των δεσμευμένων.

ζ. Επιτρέπεται η άσκηση έφεσης και αναίρεσης κατά βουλεύματος του Συμβουλίου Πλημμελειοδικών επί αιτημάτων δήμευσης κατ' εφαρμογή των διατάξεων της προγενέστερης Σύμβασης (ν.2655/1998). **(άρθρο 6-8)**

4. Παρατίθενται οι επιφυλάξεις και δηλώσεις που διατυπώθηκαν από την Ελληνική Πολιτεία επί συγκεκριμένων άρθρων της κυρούμενης Σύμβασης και μεταξύ άλλων, ορίζεται ως Μονάδα Διερεύνησης Χρηματοοικονομικών Πληροφοριών της χώρας μας η Α' Μονάδα της Αρχής Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες και της Χρηματοδότησης της Τρομοκρατίας και Ελέγχου των Δηλώσεων Περιουσιακής Κατάστασης. **(άρθρο 9)**

ΤΜΗΜΑ Β'

Ενσωματώνονται στην εθνική νομοθεσία οι μνημονευόμενες Αποφάσεις του ενωσιακού δικαίου και η Οδηγία 2014/42/ΕΕ, σχετικά με την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων των δικαστικών αρχών άλλων κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.), που αφορούν στη δέσμευση και τη δήμευση περιουσιακών και αποδεικτικών στοιχείων. Συγκεκριμένα:

1. Επιτρέπονται η αναγνώριση και η εκτέλεση των αποφάσεων δέσμευσης και δήμευσης άλλου κράτους μέλους της Ε.Ε. χωρίς έλεγχο του διττού αξιόποινου για τις ρητά οριζόμενες αξιόποινες πράξεις, που επιφέρουν τη στερητική της ελευθερίας ποινή έως τρία έτη. **(άρθρο 10, 11)**

2. Ορίζονται οι αρμόδιες αρχές της χώρας μας για την διαβίβαση, την αναγνώριση και εκτέλεση των αποφάσεων δέσμευσης, καθορίζονται δε η σχετική διαδικασία διαβίβασης και οι διατυπώσεις αναγνώρισης και εκτέλεσης. Η απόφαση δέσμευσης συνοδεύεται από πιστοποιητικό, καθώς και από αίτημα μεταφοράς του αποδεικτικού στοιχείου στην περιφέρεια του δικαστηρίου του αρμόδιου ανακριτή.

- Παρατίθενται οι λόγοι μη αναγνώρισης των αποφάσεων αυτών ή μη εκτέλεσης ή αναβολής της εκτέλεσης.

(άρθρα 12-16, σε συνδυασμό με το Παράρτημα Α')

3. Ρυθμίζονται ζητήματα που αφορούν στη διάρκεια και τη μεταχείριση των δεσμευμένων στοιχείων στη χώρα μας έως την οριστική απάντηση στο αίτημα μεταφοράς ή δέσμευσής τους, καθώς και στην ενδεχόμενη άρση της δέσμευσης. **(άρθρο 17)**

4.α. Προσδιορίζονται τα ένδικα μέσα που διατίθενται στα φυσικά ή νομικά πρόσωπα κατά των σχετικών δικαστικών αποφάσεων δέσμευσης στο πλαίσιο εκτέλεσης των αποφάσεων αυτών, καθώς και η ευθύνη του Ελληνικού κράτους, ως κράτους έκδοσης, προς αποζημίωση κράτους μέλους της Ε.Ε., στο οποίο εξετελέσθη απόφαση δέσμευσης των Ελληνικών αρχών, με τις οριζόμενες επιφυλάξεις σχετικά με τις αξιώσεις περί αποζημίωσης τρίτων.

β. Κατοχυρώνονται τα δικαιώματα αστικού δικαίου των προσώπων τα οποία επηρεάζονται από την εκτέλεση της αλλοδαπής απόφασης σε περίπτωση ζημίας αυτών.

γ. Παράλληλα, προβλέπεται η απόδοση από το κράτος έκδοσης τυχόν ποσών που καταβλήθηκαν ως αποζημίωση από το κράτος εκτέλεσης, εξαιτίας παράνομων πράξεων ή παραλείψεων του κράτους έκδοσης, με τις οριζόμενες εξαιρέσεις.

- Τα προαναφερόμενα εφαρμόζονται αναλόγως και στην περίπτωση που η χώρα μας καταβάλλει αποζημίωση ως κράτος εκτέλεσης. Στην περίπτωση αυτή η αίτηση απόδοσης των καταβληθέντων ποσών υποβάλλεται στο κράτος έκδοσης από τον Υπουργό Οικονομικών. **(άρθρα 18, 19)**

5.α. Καθορίζονται οι αρμόδιες αρχές αναγνώρισης, εκτέλεσης και διαβίβασης των αποφάσεων δήμευσης.

β. Προσδιορίζεται η διαδικασία διαβίβασης των ημεδαπών αποφάσεων και του μεταφρασμένου πιστοποιητικού που τις συνοδεύει σ' ένα ή περισσότερα κράτη εκτέλεσης.

γ. Καθορίζονται οι διατυπώσεις της αναγνώρισης και εκτέλεσης των αποφάσεων δήμευσης άλλων κρατών μελών.

δ. Παρατίθενται οι λόγοι μη αναγνώρισης ή μη εκτέλεσης της απόφασης δέσμευσης, καθώς και οι λόγοι αναβολής της εκτέλεσης, με ταυτόχρονη διασφάλιση των περιουσιακών στοιχείων.

ε. Προβλέπεται η ενημέρωση των αρμόδιων αλλοδαπών αρχών, καθώς και η διαβούλευση με αυτές, σε περίπτωση που αυτό κρίνεται απαραίτητο κατά τη διάρκεια της προαναφερόμενης διαδικασίας.

(άρθρα 22-24, σε συνδυασμό με το Παράρτημα Β')

6.α. Ορίζονται τα υφιστάμενα ένδικα μέσα κατά αποφάσεων δήμευσης, καθώς και τα πρόσωπα που δικαιούνται αυτά.

β. Καθορίζονται: **i)** η σχετική διαδικασία και τα κριτήρια για την ικανοποίηση από τον αρμόδιο Εισαγγελέα απόφασης εκτέλεσης δήμευσης, σε περίπτωση αποστολής πολλαπλών αποφάσεων δήμευσης, **ii)** ο τρόπος διάθεσης των δημευθέντων περιουσιακών στοιχείων (περιέλευση εν όλω ή εν μέρει στο Ελληνικό Δημόσιο, κατά περίπτωση). **(άρθρα 25-27)**

7.α. Ρυθμίζονται θέματα σχετικά με την καταβολή αποζημίωσης για βλάβη, η οποία μπορεί να προκύψει κατά τη διαδικασία υλοποίησης αμετάκλητης δικαστικής απόφασης. Συγκεκριμένα, στην περίπτωση που το κράτος έκδοσης είναι η Ελλάδα, οι σχετικές δαπάνες αποζημίωσης βαρύνουν το Ελληνικό Δημόσιο, ενώ η Ελλάδα ως κράτος εκτέλεσης αξιώνει αποζημίωση από το

κράτος έκδοσης για κάθε ποσό που κατέβαλε σε εκτέλεση αμετάκλητης δικαστικής απόφασης.

- Η σχετική διαδικασία αποζημίωσης καθορίζεται με κ.υ.α.

β. Το Ελληνικό Δημόσιο επιβαρύνεται, επίσης, με τις δαπάνες που ενδέχεται να προκληθούν επί του ελληνικού εδάφους από την εκτέλεση της απόφασης.

- Εάν στην περίπτωση αυτή οι εν λόγω δαπάνες θεωρηθούν υπερβολικά υψηλές ή έκτακτες, μπορεί ο αρμόδιος Εισαγγελέας να προτείνει στην δικαστική αρχή του κράτους έκδοσης τον επιμερισμό των δαπανών.

(άρθρα 28, 29)

8.α. Ρυθμίζεται η σχέση των προτεινόμενων διατάξεων με άλλες συμφωνίες που αφορούν στη διαδικασία αναγνώρισης και εκτέλεσης αποφάσεων δέσμευσης και δήμευσης.

β. Συμπληρώνεται ο Κώδικας Ποινικής Δικονομίας όσον αφορά στη λεπτομερέστερη ρύθμιση του τρόπου εκτέλεσης των αποφάσεων δήμευσης.

γ. Εισάγεται η υποχρέωση όλων των εμπλεκόμενων δημόσιων αρχών, για τη συλλογή και τήρηση στατιστικών στοιχείων σχετικά με τα θέματα της αρμοδιότητάς τους.

- Η σχετική διαδικασία και οι λεπτομέρειες για τη συλλογή, ταξινόμηση και επεξεργασία των εν λόγω στατιστικών στοιχείων προσδιορίζονται με υπουργική απόφαση.

II. ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Ρυθμίζονται θέματα σχετικά με τις προϋποθέσεις και τη διαδικασία τοποθέτησης ανηλίκων σε ιδρύματα ή ανάδοχες οικογένειες από και προς κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σύμφωνα με τον μνημονευόμενο Ευρωπαϊκό Κανονισμό για τη διεθνή δικαιοδοσία και την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων σε γαμικές διαφορές και διαφορές γονικής μέριμνας. Ειδικότερα, μεταξύ άλλων, προβλέπονται τα ακόλουθα:

1.α. Το Τμήμα Διεθνούς Δικαστικής Συνεργασίας σε Αστικές και Ποινικές Υποθέσεις του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων ορίζεται Κεντρική Αρχή για τη λήψη αιτημάτων τοποθέτησης ανηλίκων σε ίδρυμα, δομή παιδικής προστασίας ή ανάδοχη οικογένεια στην Ελλάδα, που υποβάλλονται από κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

β. Αρμόδιοι για την έγκριση των σχετικών αιτημάτων για την τοποθέτηση των ανηλίκων, είναι ο Εισαγγελέας του Τμήματος Ανηλίκων της Εισαγγελίας Πρωτοδικών Αθηνών και ο αναπληρωτής του.

γ. Καθορίζονται οι αρμοδιότητες της Κεντρικής Αρχής και του Εισαγγελέα Ανηλίκων. (άρθρο 33)

2. Προσδιορίζονται: **i)** τα απαραίτητα δικαιολογητικά (έγγραφα και στοιχεία), που συνυποβάλλονται με το αίτημα έγκρισης της τοποθέτησης ανηλίκου από την αρμόδια αρχή του κράτους μέλους, **ii)** οι αναγκαίες

προϋποθέσεις και **iii**) η σχετική διαδικασία για την τοποθέτηση του ανηλίκου σε ίδρυμα ή δομή παιδικής προστασίας ή σε ανάδοχη οικογένεια στην Ελλάδα.

(άρθρα 34 - 37)

3.α. Καθορίζεται ο τρόπος καταβολής των εξόδων διαβίωσης του ανηλίκου και συγκεκριμένα, προβλέπεται ότι, το ποσό που αφορά στις συνήθεις ανάγκες διαβίωσης του ανηλίκου προκαταβάλλεται από το φυσικό πρόσωπο ή το νομικό πρόσωπο ή τον φορέα που ανέλαβε την κάλυψη των εξόδων του απευθείας στο ίδρυμα, στη δομή παιδικής προστασίας ή στην ανάδοχη οικογένεια.

Το ποσό αυτό καλύπτει τουλάχιστον διάστημα τεσσάρων (4) μηνών και το ύψος του δεν μπορεί να είναι μικρότερο εκείνου που προβλέπεται στην ελληνική νομοθεσία για την κάλυψη των εν γένει αναγκών διαβίωσης των ανηλίκων που τοποθετούνται σε ίδρυμα ή δομές παιδικής προστασίας ή σε ανάδοχες οικογένειες.

β. Παρέχεται στον δικαιούχο της προκαταβολής η δυνατότητα ανατροπής της διαδικασίας τοποθέτησης του ανηλίκου, στην περίπτωση της μη προκαταβολής των ανωτέρω εξόδων και καθορίζεται η διαδικασία για την ασφαλή επιστροφή του ανηλίκου στην αλλοδαπή, εφόσον είχε ήδη έρθει στην Ελλάδα.

γ. Προβλέπεται η υποχρέωση ενημέρωσης: **i**) της Κεντρικής Αρχής από την αιτούσα αρχή κράτους μέλους σε περίπτωση μεταβολής των στοιχείων του προσώπου που ασκεί τη γονική μέριμνα ή την επιμέλεια του ανηλίκου, καθώς και για την επιστροφή του ανηλίκου στο αιτούν κράτος μέλος και **ii**) του Εισαγγελέα Ανηλίκων Αθηνών από την αρμόδια κατά τόπον Υπηρεσία Επιμελητών Ανηλίκων σχετικά με την κατάσταση και την εξέλιξη του ανηλίκου. (άρθρα 38, 39)

4.α. Ρυθμίζονται θέματα σχετικά με την τοποθέτηση ημεδαπών ανηλίκων στην αλλοδαπή και συγκεκριμένα, καθορίζονται: **i**) οι προϋποθέσεις (τελεσίδικη δικαστική απόφαση), **ii**) τα απαραίτητα δικαιολογητικά που απαιτούνται (έγγραφα, πιστοποιητικά) και **iii**) η ακολουθούμενη διαδικασία (συζήτηση της υπόθεσης, διαβίβαση της δικαστικής απόφασης), για την έγκριση και την ολοκλήρωση της τοποθέτησης του ανηλίκου σε ίδρυμα ή σε ανάδοχη οικογένεια άλλου κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

β. Προβλέπεται, επίσης, η υποχρέωση ενημέρωσης του Εισαγγελέα Ανηλίκων και της Κεντρικής Αρχής για την κατάσταση και την εξέλιξη του ανηλίκου. (άρθρα 40 - 45)

5. Περιλαμβάνονται μεταβατικής ισχύος διατάξεις σχετικά με την ακολουθούμενη διαδικασία για εκκρεμείς υποθέσεις που αφορούν σε αιτήματα τοποθέτησης ανηλίκων σε ίδρυμα ή σε ανάδοχη οικογένεια στην Ελλάδα και έχουν υποβληθεί από κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. (άρθρο 46)

III. ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ

Εναρμονίζεται το εθνικό δίκαιο προς τις διατάξεις της Οδηγίας 2013/48/ΕΕ σχετικά με την: **i)** πρόσβαση σε δικηγόρο στο πλαίσιο ποινικής διαδικασίας και διαδικασίας εκτέλεσης του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης, **ii)** το δικαίωμα ενημέρωσης τρίτου προσώπου σε περίπτωση στέρησης της ελευθερίας του και **iii)** το δικαίωμα επικοινωνίας με τρίτα πρόσωπα και με προξενικές αρχές κατά τη διάρκεια στέρησης της ελευθερίας. Ειδικότερα:

1. Προσδιορίζονται ο σκοπός και το πεδίο εφαρμογής των διατάξεων της εν λόγω Οδηγίας και συγκεκριμένα, τα προαναφερόμενα δικαιώματα ισχύουν για όσους είναι ύποπτοι ή κατηγορούνται για την τέλεση αξιόποινης πράξης καθώς και για πρόσωπα που υπάγονται στη διαδικασία του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης (εκζητούμενοι). **(άρθρο 47)**

2. Συμπληρώνονται οι διατάξεις της εθνικής νομοθεσίας (κατά βάση, ο Κώδικας Ποινικής Δικονομίας), όσον αφορά στη δυνατότητα: **i)** παράστασης του κατηγορούμενου με συνήγορο στο πλαίσιο ποινικής διαδικασίας, **ii)** ενημέρωσης τρίτου προσώπου επιλογής του κατηγορουμένου σε περίπτωση στέρησης της ελευθερίας του, **iii)** επικοινωνίας του κατηγορούμενου, εάν είναι αλλοδαπός, με τις προξενικές αρχές του κράτους που είναι υπήκοος, **iv)** εφαρμογής των προαναφερόμενων δικαιωμάτων και στην περίπτωση συλληφθέντος εκζητούμενου βάσει ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης κ.λπ.. **(άρθρα 48 – 53)**

IV. ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟ

Προσαρμόζεται η εθνική νομοθεσία προς τις διατάξεις της Οδηγίας 2012/29/ΕΕ, για τη θέσπιση ελάχιστων προτύπων σχετικά με τα δικαιώματα, την υποστήριξη και την προστασία θυμάτων της εγκληματικότητας καθώς και για την αντικατάσταση της Απόφασης - Πλαίσιο 2001/220/ΔΕΥ του Συμβουλίου. Ειδικότερα:

1. Προσδιορίζεται ο σκοπός των προτεινομένων διατάξεων και δίδονται οι έννοιες των όρων για την εφαρμογή αυτών. **(άρθρα 54 – 55)**

2. Ρυθμίζονται ειδικότερα ζητήματα παροχής πληροφοριών και υποστήριξης των θυμάτων στο πλαίσιο της ποινικής διαδικασίας και συγκεκριμένα, μεταξύ άλλων:

Διευκολύνεται η επικοινωνία των θυμάτων κατά την πρώτη τους επαφή με τις αρμόδιες αρχές, ώστε να κατανοούν και να γίνονται κατανοητά και παρέχονται σε αυτά όλες οι προβλεπόμενες πληροφορίες, η έκταση και η εξειδίκευση των οποίων διαφοροποιείται ανάλογα με τις ειδικές ανάγκες και την προσωπική κατάσταση του θύματος, καθώς και με το είδος της αξιόποινης πράξης. **(άρθρα 56 – 57)**

3. Προσδιορίζονται τα δικαιώματα των θυμάτων τόσο κατά την υποβολή της καταγγελίας (λήψη αντιγράφου και δωρεάν μετάφραση του εγγράφου της υποβληθείσας έγκλησης), όσο και σε οποιοδήποτε στάδιο της ποινικής διαδικασίας [λήψη πληροφοριών, δωρεάν διερμηνεία ακόμα και με χρήση τεχνολογίας επικοινωνιών (τηλεδιάσκεψη, διαδίκτυο κ.λπ.) και γραπτή δωρεάν μετάφραση των εγγράφων και λοιπών εγγράφων].

- Όσον αφορά στη διαδικασία διορισμού του διερμηνέα εφαρμόζονται οι κείμενες διατάξεις του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας. **(άρθρα 58 – 60)**

4.α. Παρέχεται στο θύμα και στους οικείους του, ανάλογα με τις ανάγκες τους, το δικαίωμα πρόσβασης σε δωρεάν και εμπιστευτικές υπηρεσίες γενικής ή ειδικής υποστήριξης και φροντίδας.

β. Προβλέπονται οι παροχές των υπηρεσιών γενικής και ειδικής υποστήριξης και φροντίδας, που οφείλουν κατ' ελάχιστον να προσφέρουν στα θύματα (πληροφορίες, συμβουλές, ψυχολογική υποστήριξη, στέγαση, ιατρικές εξετάσεις κ.λπ.). **(άρθρα 61, 62)**

5.α. Καθορίζεται ο τρόπος διασφάλισης των δικαιωμάτων του θύματος στο πλαίσιο υπηρεσιών αποκαταστατικής δικαιοσύνης και μεταξύ άλλων προβλέπεται: **i)** η προσφορά των σχετικών μέτρων από εξειδικευμένο προσωπικό λαμβανομένων υπόψη των ιδιαίτερων αναγκών του θύματος, **ii)** η παροχή στους διαδίκους, κατά τη διάρκεια της εν λόγω διαδικασίας, πληροφοριών, περισσότερων ακροάσεων, παράστασης με συνήγορο ή αυτοπροσώπως κ.λπ..

β. Διασφαλίζονται τα δικαιώματα των θυμάτων που κατοικούν σε άλλο κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, διαφορετικό από εκείνο της τέλεσης της αξιόποινης πράξης. **(άρθρα 63, 64)**

6. Περιλαμβάνονται ρυθμίσεις σχετικά με την προστασία των θυμάτων και την αναγνώριση αυτών με ειδικές ανάγκες προστασίας. Ειδικότερα:

α. Επιτρέπεται στο θύμα να ζητήσει τη λήψη μέτρων για την αποφυγή της επαφής του με τον δράστη στους χώρους διεξαγωγής της ποινικής διαδικασίας.

β. Διασφαλίζεται, κατά την ποινική έρευνα, η προστασία των θυμάτων, καθώς και της ιδιωτικής ζωής αυτών κατά τη διάρκεια της ποινικής διαδικασίας, με την εφαρμογή από τις διωκτικές, εισαγγελικές και δικαστικές αρχές κατάλληλων μέτρων (διεξαγωγή της δίκης χωρίς δημοσιότητα, απαγόρευση της μετάδοσης ή μαγνητοφώνησης της δίκης και της φωτογράφισης των θυμάτων κ.λπ.).

γ. Εισάγεται ειδική διαδικασία, για την ατομική αξιολόγηση των θυμάτων και τον προσδιορισμό ειδικών αναγκών προστασίας με ειδική αναφορά για το ανήλικο θύμα, προκειμένου να αποφευχθεί ο κίνδυνος δευτερογενούς και επαναλαμβανόμενης θυματοποίησης, εκβιασμού και αντεκδίκησης.

- Καθορίζονται οι αρμόδιες Υπηρεσίες που διενεργούν την ατομική αξιολόγηση των θυμάτων (ενηλίκων και ανηλίκων).

δ. Προσδιορίζονται τα μέτρα που έχουν στη διάθεσή τους τα θύματα με ιδιαίτερες ανάγκες προστασίας (ανήλικοι, κωφοί, άλαλοι, κ.λπ.) κατά τη

διάρκεια της ποινικής διαδικασίας (εξέταση σε ειδικούς χώρους από ειδικά εκπαιδευμένους υπαλλήλους, διορισμός ειδικού παιδοψυχολόγου, παιδοψυχιάτρου κατά την εξέταση ως μάρτυρα ανήλικου θύματος των μνημονευόμενων πράξεων, χρήση ηλεκτρονικού οπτικοακουστικού μέσου, κ.λπ.).
(άρθρα 65- 69)

7.α. Διασφαλίζεται η υποχρέωση των αρμοδίων φορέων (Υπουργεία, Εθνική Σχολή Δικαστικών Λειτουργιών, Δικηγορικοί Σύλλογοι κ.λπ.) για τη διαρκή εκπαίδευση και επιμόρφωση των υπαλλήλων και λειτουργών, που εργάζονται σε υπηρεσίες υποστήριξης και φροντίδας θυμάτων, αποκαταστατικής δικαιοσύνης, έχουν ανακριτικά καθήκοντα σε θέματα προστασίας των θυμάτων, με ιδιαίτερη έμφαση στα προγράμματα σχετικά με τα θύματα που χρήζουν ειδικής προστασίας.

β. Προβλέπεται η ανάγκη συνεργασίας και συντονισμού των αρμοδίων αρχών με άλλες χώρες και κυρίως με τα κράτη μέλη της Ε.Ε., για τα δικαιώματα των θυμάτων της εγκληματικότητας, με την ανταλλαγή πρακτικών, διοργάνωση προγραμμάτων ενημέρωσης, καθώς και ερευνητικών και εκπαιδευτικών προγραμμάτων, προκειμένου να μειωθεί ο κίνδυνος δευτερογενούς και επαναλαμβανόμενης θυματοποίησης, εκφοβισμού και αντεκδίκησης.
(άρθρα 70, 71)

8.α. Συμπληρώνονται οι διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας (ν.2928/2001) όσον αφορά στην προστασία μαρτύρων και ορίζεται ότι, τα μνημονευόμενα μέτρα (φύλαξη, μετακίνηση, κ.λπ.) λαμβάνονται και για τις περιπτώσεις εγκλημάτων με ρατσιστικά χαρακτηριστικά για την προστασία των παθόντων, των οικείων τους ή των ουσιωδών μαρτύρων.

β. Ορίζεται ο αρμόδιος φορέας, για την παρακολούθηση και εφαρμογή των προτεινομένων διατάξεων, την κατάρτιση ενημερωτικού υλικού, την ανάπτυξη πρωτοβουλιών για την κατάρτιση του προσωπικού, την ανάληψη δράσεων για τη συνεργασία των υπηρεσιών, κ.λπ..
(άρθρα 72, 73)

9.α. Συνιστώνται πέντε (5) Αυτοτελή Γραφεία Προστασίας Ανηλίκων Θυμάτων – «Σπίτι του Παιδιού», στις Υπηρεσίες Επιμελητών Ανηλίκων και Κοινωνικής Αρωγής Αθηνών, Θεσσαλονίκης, Πειραιά, Πατρών και Ηρακλείου.

- Καθορίζονται οι αρμοδιότητες αυτών (ατομική αξιολόγηση ανηλίκων θυμάτων, παροχή υπηρεσιών υποστήριξης στα ανήλικα θύματα, κ.λπ.), οι οποίες ασκούνται σε όλη την Εφετειακή Περιφέρεια όπου ανήκουν.

- Με υπουργική απόφαση, καθορίζονται οι λεπτομέρειες για την άσκηση των αρμοδιοτήτων αυτών.

β. Τροποποιούνται - συμπληρώνονται οι διατάξεις του Οργανισμού του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (π. δ/γμα 101/2014) και επανακαθορίζονται η αποστολή, η διάρθρωση, οι αρμοδιότητες και η κατανομή των οργανικών θέσεων του προσωπικού των Υπηρεσιών Επιμελητών Ανηλίκων και Κοινωνικής Αρωγής, μετά την προσθήκη των

προαναφερόμενων νέων Αυτοτελών Γραφείων Προστασίας Ανηλίκων Θυμάτων.

γ. Αυξάνεται, συνολικά κατά είκοσι τρεις (23), ο αριθμός των οργανικών θέσεων μόνιμου προσωπικού κατηγορίας ΠΕ (16) και ΤΕ (7) διαφόρων κλάδων των ανωτέρω Υπηρεσιών Επιμελητών Ανηλίκων και γίνεται η κατανομή αυτών.

- Η πλήρωση των νέων θέσεων γίνεται με απόσπαση ή μετάταξη προσωπικού μόνιμου ή με σύμβαση εργασίας ι.δ.α.χ. ή ι.δ.ο.χ., σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

δ. Τροποποιούνται - συμπληρώνονται οι διατάξεις του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας (π.δ/γμα 258/1986), όσον αφορά στην εξέταση ως μαρτύρων ανηλίκων θυμάτων των ρητά οριζόμενων στον Ποινικό Κώδικα πράξεων από ειδικά εκπαιδευόμενους πραγματογνώμονες. **(άρθρα 74-77)**

Β. Από τις προτεινόμενες διατάξεις προκαλούνται επί του κρατικού προϋπολογισμού τα ακόλουθα οικονομικά αποτελέσματα:

1. Ετήσια δαπάνη, από την κάλυψη των εξόδων στέγασης και λειτουργίας των πέντε (5) νέων Αυτοτελών Γραφείων Προστασίας Ανηλίκων Θυμάτων, που δημιουργούνται στις Υπηρεσίες Επιμελητών Ανηλίκων και Κοινωνικής Αρωγής Αθηνών, Θεσσαλονίκης, Πειραιά, Πατρών και Ηρακλείου. **(άρθρο 74)** Η εν λόγω δαπάνη, σύμφωνα με το επισπεύδον Υπουργείο, εκτιμάται στο ποσό των **46 χιλ. ευρώ**, περίπου.

2. Εφάπαξ δαπάνη, από την προμήθεια του αναγκαίου εξοπλισμού των προαναφερόμενων πέντε (5) νέων Αυτοτελών Γραφείων Προστασίας Ανηλίκων Θυμάτων. **(άρθρο 74)** Η εν λόγω δαπάνη, σύμφωνα με το επισπεύδον Υπουργείο, εκτιμάται στο ποσό των **25 χιλ. ευρώ**, περίπου.

3. Δαπάνη, από την αντιμετώπιση των εξόδων: **α)** εκπαίδευσης και επιμόρφωσης των υπαλλήλων και λειτουργών, που εργάζονται σε υπηρεσίες υποστήριξης και φροντίδας θυμάτων, αποκαταστατικής δικαιοσύνης ή έχουν ανακριτικά καθήκοντα σε θέματα προστασίας των θυμάτων της εγκληματικότητας, **(άρθρο 70)**

β) διοργάνωσης προγραμμάτων ενημέρωσης, καθώς και ερευνητικών και εκπαιδευτικών προγραμμάτων, για τη μείωση του κινδύνου δευτερογενούς και επαναλαμβανόμενης θυματοποίησης, εκφοβισμού και αντεκδίκησης. **(άρθρο 71)**

Η εν λόγω δαπάνη εξαρτάται από πραγματικά γεγονότα (διάρκεια και συχνότητα προγραμμάτων, αριθμός συμμετεχόντων κ.λπ.).

4. Ενδεχόμενη δαπάνη από τυχόν: **α)** απόδοση ποσών στο κράτος εκτέλεσης μιας απόφασης δέσμευσης περιουσιακών στοιχείων, που εξέδωσε το Ελληνικό Δημόσιο, για ζημία που προκλήθηκε σε ένα των μερών σε βάρος των οποίων γίνεται η εκτέλεση **(άρθρο 19)**,

β) καταβολή αποζημίωσης στο κράτος εκτέλεσης, για βλάβη που προκλήθηκε σε ένα των μερών σε βάρος των οποίων γίνεται η εκτέλεση, κατά τη διαδικασία υλοποίησης αμετάκλητης δικαστικής απόφασης δήμευσης περιουσιακών στοιχείων, που εκδόθηκε από το Ελληνικό Δημόσιο (άρθρο 28),

γ) κάλυψη των εξόδων, που τυχόν προκύψουν επί του ελληνικού εδάφους, κατά την εκτέλεση της απόφασης δήμευσης, όταν η χώρα μας είναι το κράτος εκτέλεσης (άρθρο 29).

5. Ενδεχόμενη δαπάνη από τυχόν λήψη πρόσθετων μέτρων για: i) την προστασία των θυμάτων της εγκληματικότητας (διερμηνείς, δωρεάν μετάφραση εγγράφων, στέγαση, ιατρική φροντίδα κ.λπ.) καθ' όλη τη διάρκεια της ποινικής διαδικασίας και ii) την προστασία των παθόντων, των οικείων και των μαρτύρων (φύλαξη, μετακίνηση κ.λπ.) σε περιπτώσεις εγκλημάτων με ρατσιστικά χαρακτηριστικά, στο μέτρο που δεν προβλέπονται ήδη από το υπάρχον νομοθετικό πλαίσιο. (άρθρα 58-62, 69, 72, 73)

6. Ενδεχόμενη δαπάνη, από την καταβολή της μισθοδοσίας και των εργοδοτικών ασφαλιστικών εισφορών στους υπαλλήλους που θα καταλάβουν τις νέες θέσεις (συνολικά 23) προσωπικού στις Υπηρεσίες Επιμελητών Ανηλίκων, στην περίπτωση που καλυφθούν με αποσπάσεις ή μετατάξεις προσωπικού από φορείς εκτός Γενικής Κυβέρνησης. (άρθρο 76) Η εν λόγω δαπάνη στην περίπτωση αυτή εκτιμάται στο ποσό των 350 χιλ. ευρώ περίπου, ετησίως.

6. Ενδεχόμενη αύξηση των δημοσίων εσόδων ή/και της δημόσιας περιουσίας από τυχόν είσπραξη χρηματικών ποινών ή/και περιέλευση στο Ελληνικό Δημόσιο περιουσιακών στοιχείων, στις περιπτώσεις δήμευσης αυτών, κατ' εφαρμογή της κυρούμενης Σύμβασης, σχετικά με τη νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, στο πλαίσιο που δεν προβλέπεται ήδη από την υφιστάμενη εθνική νομοθεσία. (άρθρα 1, 6,7)

Αθήνα, 30 Μαΐου 2017

Η Γενική Διευθύντρια

Καλλιόπη Μηλιάκου